

آلودگی زیست محیطی گریبان گیر گردشگری دریایی

گروه گردشگری دریایی – حمید الماسی نیا – صنعت گردشگری به عنوان یکی از صنایع پررونق و در حال رشد در بسیاری از کشورها شناخته می شود و ارتباط نزدیکی با محیط زیست طبیعی دارد، از این رو گردشگری طبیعت و نوع خاص آن گردشگری ساحلی و دریایی، به دلیل حساسیت مناطق مورد استفاده از اهمیت ویژه ای برخوردار است.

به گزارش روزنامه دریایی اقتصاد سرآمد، حمید الماسی نیا، فعال رسانه ای در مطلبی نوشت: توسعه جمعیت در شهرهای ساحلی در دهه های اخیر و عدم توجه لازم به مسائل بهداشتی آن بخصوص در زمینه های دفع فاضلاب و تأمین آب شرب مورد نیاز، معضلات فراوانی را برای سلامت مردم این مناطق و مردمی که برای گذراندن اوقات فراغت خود در ایام تعطیل به این نواحی سفر می کنند به وجود آورده است. این در حالی است که رقم بالای مرگ و میر ناشی از غرق شدن در دریا و عوارض زیست محیطی این قبیل تفریحات، انتقادهای بسیاری را برانگیخته و تدبیری برای تنوع تفریحات مردم و بهره داری اقتصادی بهینه اتخاذ نشده است.

در جنوب کشور چیزی تحت عنوان گردشگری دریایی وجود ندارد آنچه موجب رونق گردشگری در سواحل جنوبی کشور شده گردشگری ساحلی و ورزش های ساحلی است، همچنین معضل دیرینه ای به نام تعارض قوانین نیز پابرجاست؛ چرا که نهادهای اداره های نظارتی پرشماری در امر صدور مجوزهای لازم برای سرمایه گذاران گردشگری دخیل هستند و دولت تصمیمی جدی برای ایجاد یک نهاد تصمیم گیرنده و نظارتی عالی در حوزه گردشگری نگرفته است به باور کارشناسان، همین موضوع موجب شده سرمایه گذاران رغبتی برای حضور در این بازار سرمایه ای نداشته باشند. به رغم تمام توانمندی ها و ظرفیت هایی که سواحل ایران دارد، متأسفانه اقدامی در راستای توسعه گردشگری اقدامی انجام نشده است. این در حالی است که کشورهای همسایه در سواحل شمال کشور و همچنین در جنوب که در ساحل خلیج فارس و دریای خزر به منظور مجهز و بهره برداری عظیمی به لحاظ گردشگری کرده اند.

به طور طبیعی هر کجا که سرمایه گذاری انجام شود، به رونق و توسعه گردشگری آن ناحیه منجر شده و توجه گردشگران را به خود جلب خواهد کرد. زمانی که توجه جمعیت به یک ناحیه معطوف شود، آلودگی های زیست محیطی را به عنوان یک عارضه در پی خواهد داشت. این مسئله به خصوص در مورد دریا به دلیل شرایط آن شدیدتر است. اگر به دریا و شرایط آن توجه نشود و سرمایه گذاری هدفمندی در این ناحیه صورت نگیرد، ورود آلاینده ها به آن روز به روز افزایش خواهد یافت و این منطقه را با بحران مواجه خواهد کرد. بنابراین به لحاظ حفاظت از محیط زیست نیز این سرمایه گذاری ها حائز اهمیت است.

آلودگی سواحل با فاضلاب انسانی می تواند سبب آلودگی آبزیان شود و این آلودگی از طریق مصرف مواد غذایی دریایی آلوده به آلاینده های میکروبی روده ای و یا تماس مستقیم به صورت خوردن آب دریا و شنا در آب آلوده به انسان انتقال پیدا می کند. ورود زباله و خصوصاً پلاستیک به دریاها، یکی دیگر از تهدیدات جدی محیط زیست دریایی است. براساس تازه ترین برآوردها، چیزی حدود ۱۱ میلیون تن پلاستیک در بستر اقیانوس ها وجود دارد. به عبارت دیگر، در هر دقیقه حدود یک کامیون زباله پلاستیک وارد اقیانوس ها می شود. هرچند این آمارها در مقیاس جهانی است، اما آب های خلیج فارس سهمی قابل توجه از این مسئله دارد.

آسیب های آلودگی که به وسیله پلاستیک تنها به طبیعت و زندگی حیوانات ختم نمی شود و همچنان در سطح های دیگر زندگی پشر ادامه دارد. می توان گفت که در شهرهای ساحلی آلودگی دریایی از لحاظ اقتصادی نیز مشکلاتی به وجود می آورد و در دو بخش اصلی ماهیگیری و گردشگری تأثیر بسیار زیادی دارد. طبق اطلاعات و آمارهای موجود، نگرانی جوامع از کیفیت غذاهای دریایی موجب شده است که تقاضای خرید محصولات دریایی کاهش بیابد و همچنین به علت کاهش رشد تعداد ماهی ها، حدود ۶۱.۷ میلیون یورو ضرر به صنعت ماهیگیری وارد می شود.

در حال حاضر، استان های ساحلی و دریایی کشور حتی یک پایگاه محیط بانی دریایی هم ندارد و تقریباً می توان ادعا کرد که حتی گشتی هم در این زمینه نداشته است. هر چند محیط زیست یک مقوله عمومی بوده و همه در آن سهیم بوده و وظایفی بر عهده دارند، اما بنظر می رسد استان های مهم و بزرگ ساحلی، نیازمند اطلاع رسانی زیست محیطی بخصوص دریای است. چراکه رخدادهای مختلف در حوزه محیط زیست دریایی در استان های ساحلی رخ داده می شود که نیازمند رسیدگی جدی و نظارت بر سواحل دریا است.

گروه توسعه – همایش ملی «توسعه

اقتصادی و اجتماعی جزایر سه گانه و تقویت وفاق با همسایگان» با حضور دانشوران علوم انسانی سراسر کشور روز دوشنبه (۱۰ دی ماه ۱۴۰۳) به همت دانشگاه علامه طباطبائی، با همکاری وزارت علوم، دانشگاه تهران و دانشگاه الزهراء، در سالن همایش های دانشکده مدیریت و حسابداری دانشگاه علامه طباطبائی برگزار شد.

به گزارش روزنامه دریایی اقتصادی سرآمد، در این همایش که با حضور دکتر سیدضیاء هاشمی، معاون فرهنگی و اجتماعی معاون اول رئیس جمهور، دکتر شجاع احمدوند، سرپرست دانشگاه علامه طباطبائی و جمعی از دانشوران و استادان علوم انسانی سراسر کشور، برگزار شد، از محمدعلی موجد، تاریخ نگار و حقوق دان، جمشید ممتاز، استاد برجسته حقوق بین الملل، ذره میر حیدر پژوهشگر برجسته رشته جغرافیای سیاسی و محمدرضا حافظ نیا استاد جغرافیای سیاسی، با اهدای نشان جزایر سه گانه

تقدیر به عمل آمد. ضیا هاشمی، معاون فرهنگی و اجتماعی معاون اول رئیس جمهور در سخنانی عنوان کرد: در افاق فراملی جزایر ما باید کانون های وفاق باشند و جزایر صلح و همزیستی و حلقه اتصال شمال و جنوب خلیج فارس باشند. جنوب خلیج فارس نسبت به ایران دین زیادی دارند و ما نیز به این قسمت علاقه مند هستیم. منطقه حجاز و مجموعه عربستان، امارات، عمان، بحرین، قطر، بسمن و کویت در طول تاریخ با ما هم زیستی داشته اند و پیوندهای دینی داریم. البته این علاقه در مواردی ممکن است مورد تهدید و تحریکات قرار بگیرد اما ما بایستی دست بالا و ابتکار عمل داشته باشیم و پیوندها را تقویت کنیم.

رویکردهای جدید برای توسعه جزایر سه گانه هادی خانیکی، عضو هیات علمی دانشکده علوم ارتباطات دانشگاه علامه طباطبائی در همایش به بازخوانی تاریخی از این جزایر سه گانه پرداخت و گفت: در چند ماه اخیر مساله کهنه ادعا بر سر جزایر سه گانه مطرح شد که تهدیدی علیه امنیت ملی ایران بود و این دانشگاه هم در برگزاری این همایش به همین دلیل پیش قدم شده است. برای رسیدن به توسعه اقتصادی و اجتماعی جزایر سه گانه باید رویکردهای جدیدی داشته باشیم.

استاد دانشگاه علامه ادامه داد: باید کلیت و موضوع را در درون ساخت فرهنگی ایران دید. آیا ایران منطقه ارتباطی در سطح جهان و ایرانی اهل ارتباط است یا اینکه ایران تنهاست؟ برداشت من این است که ایران تنها نیست و ایرانی هم تنها نیست. وقتی ایران را پاره پاره می فهمیم، یا ایران را به اصطلاح تنها می بینیم، یک روایت نامناسب است که با واقعیت تاریخی ایران هم سازگار نیست پس ایران تنها نبوده و نیست. وی افزود: امروز با توجه به سرعت گسترش جهانی شدن باید حضور موثر تر و فعال تری داشته باشیم. در

ادبیات مختلف توسعه و در ادبیات مختلف سیاسی در سال های اخیر سعی کردیم، از ایران یک ایران تنها بسازیم؛ گویا ما تاریخ به جهان وصل نیستیم. خانیکی به وجود ۶ عارضه در این زمینه اشاره کرد و گفت: عارضه نخست تنهایی ایران، یک فهم و طرح آسیب رسان به ایران است. دوم، از نظر تاریخی با واقعیت سازگار نیست. ایران و ایرانی همیشه یک کشور جهانی بوده و تنها نیست و ایران همیشه یک کشور جهانی بوده و سهم و نقش ویژه ای در جهان، در توسعه علم، در تمدن، در فرهنگ و در سیاست داشته است. سوم؛ در امتداد ذهنیت شکست خورده گی و تحقیری قرار می گیرد که ایران در دوران مدرن داشته، عارضه این است که امروز در جمع هستیم اما خود را تنها می بینیم که این ما را از توسعه دور می کند. پنجم مهاجرت نخبگان و ششم بی توجهی به مسائل است ما را دچار سوءظن کرده است.

هنر زیستن در ایران به اندازه تاریخ پشتر است سید محمد بهشتی (شیرازی) هم در این نشست با طرح این پرسش که این سه جزایر کجاست و چرا این جزایر سبز است و آب آن از کجاست؟ گفت: ایران یک سرزمین بالقوه است. ما ظرفیت بالفعل زیادی نداریم. هنر زیستن در سرزمین ایران در طول تاریخ که به اندازه تاریخ پشتر است، هنر بالفعل کردن است. ایران تا ۵۰۰ سال پیش میانه جهان بود؛ یعنی رد پای ما از غربی ترین تا شرقی ترین جای جهان را می بینید. عضو شورای عالی میراث فرهنگی ادامه داد: نمی توانیم یک کشور معمولی باشیم. برای از قوه به فعل در آوردن، به اینکه ایران سرزمین بیقراری است توجه می کردیم. ما با استقبال از بیقراری استعدادهای خود را بالفعل کردیم. استعدادی از باب جهانی بودن ایران وجود دارد که جزایر و خلیج فارس سکوی های آن جزو بیقراری های ماست. بهشتی در پایان صحبت های اظهار داشت: برای تدبیر بیقراری به عنوان نمونه آشیزی می کنیم، اینها تجربه تاریخی دارد فقط موضوع این است که سه جزیره کجاست؟ بیقراری را باید تدبیر کرد. اگر سرزمین خود را بشناسیم از کارهای خودمان خنده مان می گیرد. از مسیر بیقراری استعداد را شکوفا کنیم.

راهکارهای دانشگاه برای حفظ میراث جزایر سه گانه

همچنین سرپرست دانشگاه علامه طباطبائی در این نشست به نقش نهاد دانشگاه در توسعه موضوع همایش پرداخت و اظهار داشت: ضروری است تا دانشگاه به نهاد حل المسایلی تبدیل شود. تصویری کم در دوران جدید دانشگاه ها دو کارویژه مهم دارند؛ نخست مساله مند کردن مشکلات جامعه ایده پرداز برای حل آن و دومین کارویژه تصویر سازی ملی در افکار عمومی است. در عصر روایت

گزارش روزنامه دریایی سرآمد از برگزاری

یک همایش ملی برای جزایر سه گانه؛

توسعه اقتصادی و اجتماعی جزایر زیر ذره بین کارشناسان

دانشگاه برای حفظ میراث جزایر سه گانه چه راهکارهایی دارد؟

نوبین پرداخت و گفت: بنیاد حاکمیت امروز در جهان نوبین زیست بهتر و خیر عمومی در فضای جهانی است و این موضوع جایگزین حاکمیت برای امنیت پرهیز از خطر ها شده است. حسین سلیمی با طرح این پرسش که چگونه می توان این حاکمیت را در مسیر توسعه نگه داشت و ایران چگونه می تواند به این مدل دست یابد؟ به نمونه هایی از توسعه جزایری دور از سرزمین اصلی نظیر مدل های پورتوریکو و گودالوپ اشاره کرد و گفت: شاید این مدل ها به ما در توسعه جزایر سه گانه کمک کند.

استاد دانشگاه علامه طباطبائی پیش نیاز ایجاد توسعه را وجود جامعه دانست و از چهار زمینه امکان توسعه برای جزایر گفت که این زمینه ها شامل گردشگری، بازارهای تجاری منطقه آزاد، حفظ محیط زیست است. دبیر علمی همایش معتقد است دانشگاه می تواند طراحی مدل توسعه جزایر را برعهده بگیرد و به همین منظور پیشنهاد می شود جزایر مستلزم تشریک مساعی نخبگان به خصوص چهار دانشگاه برتر به علاوه دانشگاه خلیج فارس سپرده شود

ابوالفضل دللاری استاد علوم سیاسی دانشگاه علامه طباطبائی هم در میز گرد بعد از آیین افتتاحیه این همایش گفت: ما نگاه درستی به کل منطقه خلیج فارس نداشتیم. توسعه راهبردی برای حل منازعه و توسعه جزایر راهی به سوی وفاق تنها با همسایگان بلکه با جهان است.

رفاه در خلیج فارس مستلزم تغییر رویکردهای سنتی

محمدرضا حافظ نیا استاد دانشگاه تربیت مدرس هم در این مراسم گفت: موضوع بحث این همایش توسعه اقتصادی اجتماعی در جزایر جنوبی خلیج فارس است و این منطقه به عنوان قلمرو طبیعی جامعه ایران شناخته می شود. وی موضوع بحث خود را نظریه همگرایی اقتصادی در منطقه خلیج فارس اعلام کرد و و اینکه چه باید کرد که خلیج فارس به سوی همگرایی حرکت کند.

این استاد دانشگاه چهار مورد را برای حرکت خلیج فارس به سوی همگرایی عنوان کرد که شامل این موارد است: اهتمام جدی سران به رهبران سیاسی منطقه برای گفت و گو و اعتمادسازی متقابل به ویژه بین سه قدرت منطقه ای، ایجاد توسعه پل های تاکتیکی ارتباط دو جانبه بر روی شکاف استراتژیک ایران و عربستان، مشارکت عقلایی و مسئولانه علمای مذهبی شیعه و سنیو اهتمام به آغاز فرایند همگرایی و امنیت منطقه ای درون گذار در خلیج فارس ثمره نهایی مراحل است و بسا این وصف به نظر می رسد دستیابی به هدف تأمین امنیت و توسعه و رفاه در منطقه خلیج فارس مستلزم تغییر رویکردهای سنتی به اتخاذ استراتژی ژئوپولیتیکی اقتصادی باشد.

بدون شرح

عکس: اصغر بشارتی

قاب دوربین

بدون شرح...

فریبا عزیزی – اقتصاد سرآمد